

wanneer die oorlogen nog alleen een gevoel van treurnis en rouw zullen verwekken, maar geen zangen en muziek zullen uitlokken, dan zal de menschheid een hoogen trap van beschaving hebben bereikt.

Christenen die leerden : vergeeft uwe vijanden, zouden beschaamd moeten wezen, na meer dan 600 jaar, nog te gaan wroeten in den lijkstapel hunner gevallen tegenstrevers en van die gelegenheid gebruik te maken om hunne huizen te bevlagen en hunne bladen te illustreren.

Eene vergelijking

De klerikalen, die de haantjes vooruit zijn in het herdenken van den Guldensporenslag, blijken vredelievende menschen te zijn van een zonderlingen aard. In een geïllustreerd nummer van 't *Fondsblad* treffen wij eenige gelegenheidsdichten aan, waarin er van niets anders sprake is dan van slachting en bloed.

Van de hand van een priester, M. Claeys, treffen wij aan :

En drenkt hun bloed den duurbren grond
En zal waar 't heldenleger stond
Hun dor gebeente bleeken.

En verder van andere christelijke dichters :

De slag ving aan, een slachting wreed,
Een bloedstroom kleurde 't gras ;
De paarden van het Fransche heir
Verzonken in 't moeras ;
Hun ruiters vloekten, dol verwoed,
Geen grond die weerstand bood ;
Zij stortten allen overhoop
En vonden er den dood.

Hoe prachtig onz' geschiedenisbladen
Waar ik ons volk, in strijdgelid,
Voor 't recht in bloed en wier zie baden,
Dat heden dood en delging zaaide,
En morgen, kalm zijn oogst maaide,
Toen 't krijgsgedreun voorbij, zijn plichthem
[huiswaarts riep.

Bij dit dor en bleekend gebeente,
Bij het door bloedstroomen gekleurde
gras, de vloekende en stervende rui-
ters, bij de prachtige geschiedenisbla-
den wanneer 't volk in bloed en wier
baadt, bij al die lieve, dichterlijke
dingen wordt God er natuurlijk met
de haren bij gesleurd.

Leest maar :

Laat, Belforts, uwe klokken zwieren
Bij 't tramm'len van het beiaardspel,
Wilt, Poorters, uw hallen sieren,
Verlicht uw pracht'ge gevels hel.

Laat in uw tempels wierook wal-
men

Den God ter eer' die zegepalmen
Op Kortrijks roemvol veld ronduweschedels
[vlocht,

Terwijl de klank der brommende orgel
Begalme, uit haren bronzen gorgel,
Den roem van 'theldenras, dat voor zijn vrij-
heid vocht.

Men make nu de vergelijking tus-
schen ons Meifeest, waarin wij den
oorlog verklaren aan het militarisme
en de verbroedering prediken aller
volkeren, terwijl die brave christenen
de Fransche natie voor vreemd rot
aitschelden.

Een gevat hoertje

Een hoertje zaaide hennepzaad,
In d'omgeploegde voren ;
Toen eensklaps van den landweg zich
Een luid gelach deed hooren.

De man keek even op en zag
Twee papenkandidaten

Hij groette heel beleefd en riep :

Gaat gij mijn land mij laten !

« Wel », riep de een al lachend uit,

« Blijf gij maar rustig zaaïen.

Wij zullen als het oogsttijd wordt,

Uw akkertjes wel maaïen. »

« Goed », zei de boer, « k zaaï hennepzaad

Van hennep maakt men stroppen :

Die passen altijd wondergoed,

Om alle dievenkoppen. »

Vruchtbaarmaking der Heide

De groote krijgsoefeningen dezer laatste dagen hebben er velen weer eens toegebracht eene wandeling te maken door de eindeloze heidevlakten die een groot deel van de provin-
ciën Antwerpen en Limburg innemen. Telkens wanneer men die duizende hektaren gronds beschouwt welke niets opbrengen, dan vraagt men zich met treurnis af, waarom het staatsbe-
stuur en het persoonlijk initiatief niet meerdere pogingen aanwenden om dit door en door eentonig terrein in vruchtbaare velden en weiden te her-
schappen.

De heer Dierckx, arrondissements-
commissaris te Antwerpen heeft in zijn laatst verschenen verslag over den toestand dier provincie, sommige bladzijden gewijd aan dit belangrijk vraagpunt.

Volgens dezen ambtenaar wordt de ontginning der heidegronden meer en meer twijfelachtig. Aan hunne her-
schepping in vruchtbaare gronden valt niet te denken, heden dat de prijs der granen zoo uiterst laag is geworden, als men in aanmerking neemt dat zij zich niet heeft kunnen verwezenlijken ten tijde dat het koren ter plaats moest gewonnen worden en dat een mislukte oogst door hongersnood gevolgd was. De heide in bosschen
herschappen, zou eene gewaagde onder-
neming zijn, daar de goede deelen sedert langen tijd beteeld zijn en, voor wat de andere aangaat, de ge-
meenten zeer goed weten dat zij er niets vruchtgevents van mogen ver-
wachten. De heide ontginnen tot kunstmatige grasvelden schijnt den heer Dierckx het doelmatigst. Daar-
voor behoeven geen kostbare mest-
stoffen, die de Kempenaar niet kan aankopen, maar een kunstmatige besproeiing der heidegronden met rivierwater.

Men werpe niet op dat de waters der rivieren van de Kempen geen vruchtbaarmakende grondstoffen be-
vatten. Dat kan waarheid zijn voor de waterlopen die rechtstreeks uit de heide en uit moerassen komen, maar niet voor degene die gansche dorpen en groote uitgestrektheden bewoende landen doorloopen hebben. Daaren-
boven heeft men de uitgebreide hulp-
middelen niet der scheikundige mest-
stoffen, de phosphaten, kalfen, die weinig kosten en wier werking zoo machtig is wanneer ze toegepast wor-
den op moerassige weilanden.

Het kunstmatig gebruik der waters is heden niet alleen nuttig, maar een noodzakelijkheid van eersten rang geworden, sedert dat de belangrijke werken van rechtmaking aan de Nethen en de Aa verwezelijkt zijn, sedert dat, dank aan de verkleefde zorgen van eenige toezichters der buurtwegen, het regiem der water-
lopen, zelfs van minder belang, om zoo te zeggen gansch herschappen is.

Men moet de wegen van den ouden slenter verlaten en die des vooruit-
gangs intreden. Met moet zich herin-
nemen dat, voor de Kempen, die aan het vee en aan de melkerijen, hun
betrekkelijken voorspoed verschuldigd zijn, het bestaan van uitgestrekte en
wel wassende graslanden onmisbaar is. Men heeft de middelen om ze bijna
zonder kosten te bekomen.

Leest en verspreidt

VOORUIT

De Hommel in de Bijenkorf

Een hommel kreeg, door list en logen,
(t Gebeurt in bijenkorven meer.)
Den post van nietsdoend kamerheer,
En met zijn hoogen staat voor oogen
Is 't werkvolk voor hem niets dan 't spit,
Waaraan voor hem de honig zit.

Al zwoegt de werkbij zonder rusten,
Van 's morgens vroeg tot 's avonds laat,
Tot vulling van den honigraat, —
De kamerheer leeft slechts voor lusten,
En, vleiend fladderend om zijn heer,
Ziet hij verwaand op 't werkvolk neer.

Zoo 't volk slechts eerst zijn tafel sierde,
Het fijnste aan zijne voeten bracht, —
Ja, zelfs nog aan zijn nakroost dacht, —
Zoo hij maar bleef de hooggevierde,
Wat deerde hem dan 's werksvolks nood,
Al steeg die ook tot hongerdood ?

En domm'lend droeg de bij haar keten ;
Miskennis was haar daaglijksch loon ;
Steeds stond zij bloot aan spot en hoon.
Het heiligst werd vaneengereten ;
Geen klagen baatte en verzet
Werd steeds met wreede hand belet.

Toch was de hommel met zijn maatjes
Sommijds wel min of meer bevreesd
Voor 's werksvolks ontevreden geest.
« Wel », zei hij « blijft het nog bij praatjes,
Maar wordt zich 't volk zijn kracht bewust,
Dan is 't gedaan met onze rust. »

Hij riep zijn aanhang dikwijls samen,
Om over 's volks oproerigheid
Te spreken en met wijs beleid
Daartegen midd'len te beramen ;
En altijd draaide hun besluit
Op nieuwen druk voor 't werkvolk uit.

Tot eindlijk luide in de cellen
De noodkreet steeg : « wat nu gedaan ? »
Een werkbij sprak : « laat ons voortaan
» Macht tegenover macht gaan stellen.
» Houdt eendracht ons maar bij elkaar,
» Dan is de zege ons, voorwaar ! » —
» Er uit met hen, die 't al bederven !
» Ter dood met hem, die ons bespot !
» Opvreters allen 't zelfde lot !
» 't Is beter dat de luiaards sterven,
» Dan dat het nijvre volk vergaat. » —
Dit voorstel werd ten slotte daad.

Men stak het lui gespuis ter neder.
Het volk verkreeg zijn rechten weer.
Er bleven geen bedriegers meer.
Rust keerde in de cellen weder,
Daar elk met lust, met vlijt en kracht,
Zijn aandeel in de korf nu bracht.
(Uit *De Klok*).

H.

Links en Rechts

« *La Flandre Libérale* » zegt terecht, spre-
kende over de liberalen die voor de klerikalen
gestemd hebben :

« Hetgeen hen doen redeneeren heeft, is de
schrik. Het is de bestendige schrik, verwekt
door de Rode bilans, de schrik der stieren voor
den rooden lap van den toredoor.
» De klerikalen leven van dien schrik gelijk
het serpent leeft van de vogels, beweegloos ge-
maakt door zijnen blik. Deze schrik versterkt en
vet het gouvernement. »

Zeer waar. Helaas de liberalen hebben ook
hun deel in 't verspreiden dier leugenachtige
roode bilans, niet *La Flandre*, maar het *Laatste
Nieuws* en *l'Etoile belge*, die wedijverden met de
papenbladen om leugens te verspreiden tegen
het socialisme en de kiezers te verschrikken.

Zondag avond toen de klerikalen verzekerd
waren de meerderheid te behalen te Brussel
zongen de jonge nobilous in den *Katholieken
Kring* :

A bas Janson (bis)
Il faut le pendre
Comme un gros cochon.
(Weg met Janson
Men moet hen ophangen
Gelijk een groot verken).

Sie voor die heertjes die de werkers lessen
van deftigheid en beleefdheid willen geven.

Herbergen. — Wij vernemen uit goede bron
dat M. de Smet de Naeyer voornemens is in den
volgenden zitting een wetsontwerp neer te leg-
gen waarbij het getal herbergen in iedere ge-
meente zal beperkt worden tot een zeker getal,
hetwelk niet zal mogen overtroffen worden.

De herbergen welke te veel bestaan zullen
niet onmiddellijk afgeschaft worden, doch deze
die door sterfgeval of door uitscheiding geslo-
ten zijn zullen niet meer mogen heropend wor-
den. Voor de opening eener nieuwe herberg zal
eene vergunning noodig zijn, welke niet zal kun-
nen verkregen worden zoolang het bepaalde
minimum overtroffen blijft.

Men spreekt ook van eene hoogere patent
voor de bierhuizen.

Eenige cijfers. — Dr James With in
Engeland heeft sedert 30 jaren waarnemin-
gen gedaan met betrekking tot den alcohol,
en ziehier enkele zijner resultaten :

Bij de levensverzekeringen verdeelt men
de leden in twee klassen : de *matige drinkers*
en de *geheel onthouders*.

Gedurende 29 jaren constateerde men in
de afdeeling der « matigen » 8617 sterfge-
vallen op de 8836 die men vermoed had, ter-
wijl zich bij de geheel-onthouders slechts
4368 sterfgevallen voordeden op de 6187
vermoedelijke.

Op de 1000 geheel-onthouders bereikten
er 590 den leeftijd van 65 jaren, op de 1000
zeer matigen slechts 453. Dus 137 levens
verkort door *matig* alcoholgebruik.

Op de 1000 burgers van allerlei beroepen
sterven er gemiddeld : 8 geestelijken, 9 land-
bouwers, 12 timmerlieden, 13 mijnwerkers,
14 metselaars, 21 brouwers, 24 kroeghou-
ders, 35 hotel- en koffiehuisbedienden.

In zijn algemeene statistiek telt Dr. White
op de 100 sterfgevallen ten gevolge van
drankzucht :

10 werkliden, 13 kooplieden, 17 handels-
reizigers, 20 renteniers en anderen uit de
hoogere standen.

Waaruit blijkt dat, in Engeland althans,
niet de « werkmans » de grootste drinker is.

Sprekende cijfers. — In 1887 ston-
den bouw- en grasland bij eigenaars en
pachters in gebruik, in de verschillende
Hollandsche provinciën tot elkaar in de
volgende verhouding :

	Eigenaars	Pachters
Groningen	82 p. h.	18 p. h.
Friesland	37.7 »	62.3 »
Drente	64 »	35.8 »
Overijssel	69.2 »	30.8 »
Gelderland	58.1 »	41.9 »
Utrecht	46.6 »	53.4 »
N.-Holland	51.1 »	48.9 »
Z.-Holland	44.5 »	55.5 »
Zeeland	35.8 »	64.2 »
N.-Brabant	65.7 »	34.2 »
Limburg	51 »	49 »

en in het geheele rijk 55.3 en 44.7 p.Ct.

In onze vruchtbaarste provinciën : Fries-
land, Utrecht, Zuid-Holland en Zeeland,
werd dus in 1887 reeds meer land door
pachters dan door eigenaars bebouwd. Op
het beteekenisvolle van zulk een verhouding
behoeven we hier niet te wijzen.

Bij deze cijfers echter neme men in aan-
merking, dat zij alleen betrekking hebben
op de exploitatie van meer dan eene hectare
een opgave, die voor andere jaren in de
jaarcijfers ontbreekt.

De hypotheek-schulden vermeerderden
aldus :

1874	581.795.000
1878	747.410.000
1885	1.019.966.000
1890	1.097.857.000
1894	1.192.442.000

Thans ontvangen de hypotheekhouders
ongeveer 48 miljoen aan renten van hun
schuldenaren, een bedrag dat in '74 nog
maar 26 miljoen bedroeg.

(De grond aan allen.)

Briefwisselingen

Heer Hoofdopsteller,

Is het U mogelijk de gastvrijheid te ver-
leenen aan de volgende regelen ?

Zekere V... L... landbouwer te Balem,
wijk Issegem, heeft een stuk land in huur
van een heer S... groote grondeigenaar, een
kasteel bewonende te Scheldewindeke.

Onder stipuleert de huurwaarde dat
indien den pachter acht dagen na den verval-
dag niet betaald heeft, hij voor ieder dag-
wand land fr. 5 meer zal moeten betalen.

Nu, V... L... komt binnen de acht dagen,
hij vindt den heer S... afwezig, hetzelfde een
tweede maal. Eindelijk vindt hij den eige-
naar te huis, ongelukkiglijk de acht dagen
zijn verlopen, en 10 franken worden
geëischt.

Weigering van V... L... die voor het vre-
degerecht van Oosterzele wordt gedaagd en
veroordeeld de 10 fr. opleg te betalen.

Ziedaar in zijnen eenvoud een feit waar-
van in die streek geweldig gesproken is.

Aanvaardt, Heer Hoofdopsteller, mijne
oprechte groetenissen.

V. H.

Gedenkt den Strijppenning

Gent, dr.-uitg. E. Claeys, Van Eyckstraat 6